

Mantugol Nelaado 1

[Page 1]

Bismi l-Lāhi al-Raḥmāni al-Raḥīmi,

ṣalla l-Lāhu ‘alā Sayyidanā Muḥammadin wa sallim

Yaa jom nanugol hedfo haala gorel

Ji aa ngel lo ungel si a faala malal

Iwngel e Saiidu Muhammadu oŋ

seelenke gorel fuutanke laral

Mumberke hodānde e lasariyaŋ

-ke to kaḅḅe Maalikiyaŋke dʒatal

Mido yettira joomam rewnondiral

yo’o juul e nelaado yedaado bural

Mido janntora himmuḍi haala Pular

kono newnani faamu nanir jaḅugol

Sabu nedḍo ko haala mu'um newotoo

nde o faaminiree ko wi'aa ko y'i'al

Yo ga Fulbe no tunda ko jangiranaa

Arabiya o lutta e sikkitagol

Tuugiḍo e sikke e kuudḍe dewal

yonataa woni kongol maa kuugal

Mo no ɗaɓɓa ko laabi ko sikke alaa

e mu'un yo o jangu Pularji gorel

Wota ɓurnito welsindodaɗa yaworaa

sabu majjere aŋ oogirde malal

Wota ndar ɗum ndaaru ko raytumi koo

si ko goonga jabaado wonaa e dewal

Belajoo a daɗay najidoyde e mayɓe

wi'ayɓe yo artire huuwa dewal

Geno oŋ wi'a kallaa ɗum waɗataa

nafataa han nimse e wullitagol

Cooyel hino muyta e barme dihal

yarakal yaɓuronka no siibora kal

No tawee hahande e heyre colel

nde alaa e ngelooba ko nii dewal

Si a hoyɗii ardiŋ ardinagol

kongol limaanu adaade lajal

Rewetedo tanaa Allaahu] alaa

ko e makko Muhammadu nangi nulal

[Page 2]

Yo o juul e makko o hisna mo haa

abadan ko no woodani d̄um sowagol

Anndaa wajibiiji e diddu mu'um

e dagiidi e lamdo sifordo kamal

Anndaa yeru d̄um e nulaabe me'eŋ

Allaahu yo hisnu be rokka malal

Simtirdo mo anndaa d̄um o wa'ii

wa mo domka si wuybi hande yarugol

Warataake jeyaaka e muumini eŋ

himo reeniri d̄um y'iyaam e halal

[Kala majudo d̄uŋ yohedo o nanay

Kala kabbe sorayde e ngol kongol]¹

Yo o yacco o dursa d̄ii fow si o wii'ii

himo juutina caate jiloo mo lay'al

Sabu Allaahu wii'i kala woŋki meeday

---

¹ Ces deux vers sont écrits à coté.

mayde ko noŋ hinde arda juhal

Kure mayre ruɗay e zamaanu kala

wano ceeɗu e setto e ndungu cuuyal

Kala lewru e ñale e saa'a mu'uŋ

wa ñalorma e jemma puɗal e mutal

Foɗugol hey'ataa hoolaare alaa

sifaa sawfa e leyta ko lijmondiral

Mo fodii nimsay tuma mayde adi

sabu nimse ko ɓaawo wadirta dɗatal

Kala mayɗo no sellini fimde mu'um

tuma landal gaburu dañay taɓital

Kala mayɗo mo anndaa ɗum najoyay

tuma roŋki ko jaabora lamditangol

Mo najii e yenaande najay najude

sumoyay y'awataa dañataa tefugol

Mo dadii ndeŋ ñande daɗay daɗude

kulaleeji to mofturu maa sumugol

Habriiɗo nelaadɗo meedeŋ yo'o hisis

kisiyeeji ɗi sortataa limugol

Mo ngo'ol woni battane haala mu'um

o ɗaɗii sumugol o yedaama malal

Dandaama e saare malal ko wonaa

yaltal wonki tuma timmini lay'al

Landal alanaa mo to gabru ko non

wiɗagol hasboore e maddikogol

[Page 3]

Maa jibde harat maa yaljimagol

kuugal maa [sembude junbutugol]

ɗee sappo e nay didduuje wonii

riwaaɗi e hakkee joom luttal

ɗee jeetati kabbe e dow noogay

andii ko surayɗe e yonndinagol

Hattande e muyɗe e gandidugol

ngurɗaŋ luttu jaŋ maa wonugol

Ko o wawɗo o muyɗo o joom gandal

ko o wurɗo ko nii joom wootidugol

dee jeenay wadɗike fellutu dɔm

to sifordɔ dɔi poomaa ka bii to azal

Riiwaadi tabii'a e fudɗudo eɲ

dee meɲ limtaama to joom dagagol

Wi o roŋkudɔ wawbe majjudɔ

Maa yude landɔ seniido ko nii wonugol

Ko o roŋkudɔ accudɔ o majjudɔ maa

ko o mayɗo ko nii joom limtinagol

Maa jebde tabii'a e yennudu beɲ

deɲ sappoo e goo jabataa tabital

Noogay e didiiji di haali mo dee

ko surayɗi e juumla hatonjingol

Naatii dee kabbe capande jowi ley

ley yondinagol e hatonjingol

Fibaney ngola kongol luttunde ndeɲ

ko dee sappoo e jeegoo naati e ngol

Nundal hoolaare e yottingol

wajibiima e hakkee yimbe nulal

Riiwanbe ko laatii e diddufo duf

wa fenaande e janfa e sude nulal

Daginanbe sifaaji di ne'isataa

kala wiido dagaaki ko joom fenugol [...]

[Gomdinee nulaabe malayka e]

Maa defotte samaa'u ñalaande kulol]²

[Page 4]

Si o tuubuno bondi e hoore dewal

fii Allaahu o mayda labbingol

Yamiraama yo musrifu longine ngol

nde no maaya si taw himo labbinangol

Si o labbintaa yo o accu ka bii

luraaka e kufreede wayludfo ngol

Wano duyudfo ngol maa beydudo ngol

maa wayludfo harfu e simtirgol

Joomam longin meñ lafjundigol

tuma mayde amey e to lannduyagol

---

² La partie contenant le dernier vers est déchirée.

Wota fayda faatore fii ko wa aŋ

naniraa ɗum joom ko wiidɔ malal

Sabu majjudɔ maa nulaadɔ maa

yo o hisnu kisiyee mo alaa tayugol

Sabu nuuru malaɗɔ si ngordɛ mu'un

ko e hoore malaande e lijmodiral

Ko si ɓandu malaama si hoore malee

joom yo yedɗanam yedɗa julɓe malal

Nandɔ midɔ haalde ko selli e fii

fibeteedɗi e jumla e ngol kongol

Goodal faru luttal luutondiral

e tageefo e wellet yondinagol

Maa nande e haalde e yidde ko nii

ko nanoowo yi'oowo ko joom haalgol

ɗe sappo e goo arayɗi tay'or

wajibiidɗi e hakkee joom senagol

Riiwaa mo harat maa yalzimagol

kuugal maa sembe to joom yanugol

Ko tatiiji ɗi haldeŋ ɗiŋ ɗi wiyetee

dagotoodi e hakkee joom nangugol

Baasal puɗal rewugol yerondirde e

huunde tagaande hatonjingol

[paho bundaŋ...] humdo de maa wonugol

bahu bundo e on mo allaa daalol

[Page 5]

Himo wakkili Mikā'īlu e ɗum

yo o si'in o sendira fow etugol

Wota tuumire jeyɗo ma ruttanagol

ko o rokkiri faɗlu e yondinagol

Sabu haa e tagaado si ruttii wa'ii

wa rawaandu nde tuutuuti e dekkitugol

Ko'o windani bonɗo e moyo si'ay

kono jango ko lette e warjoyagol

Ko ko arsike ɗabbata neddo mu'uŋ

ɓuri sattude ɗabbatugol mo lay'al

Ko lay'al yaccii kala arsike fow

hewtay joom mum si jiloo mo lay'al

Aditaade e woodude Alla wi'ii

himo hoddiri arsike maa e lay'al

Gido waawaa beyɗude arsike maa

gaño waawaa ɗuytude ɗuɗ tujurool

O adortaa sa'a o yaltirtaa

yeru leppitagol si arii mo lay'al

Mo no woondini wurni o mayni alaa

mo no duñanee dorra o poodaa dañal

Mono malnee o malkisii jango alaa

ko wonaa heerorɗo sifaaji kamal

Geno waawuɗo mo ronkitataa re'ataa

senayee wonaani ma ajal e ajal

Wota dambe e koongo e jawdi hode

kala huunde ko fuddii ko joom re'ugol

to nulaabe e lambe adiibe woni

heeferbe e juulbe nabii be lay'al

Wota heewde dewal maa ganditugol

hode anndu ka Allaahu bagorta malal

Aŋ moolike Allaahu e jarabuyee

yonugol timmoode e wattitugol

Anndaa Barasiisa e Balamumaa

Ibliisa no fellitunaa sumugol

[Haɗanaaliibe ɗuŋ laataade no fooli

Zamaanu muŋ gandal e dewal ...]

[Page 6]

Joomam mehiram meŋ goopi amey

yurmeende e fadlu e hewde muñal

E tefoore nulaado subaado ko ɗuŋ

meŋ jortorii de e hedde malal

Meŋ sukminorii siwaado ka bii

ardindo yidaado ko joom dadugol

Sowu juulde e makko sowaa kisiye

ko alaa hattirde alaa re'ugol

Si a zumbii nimsito imsinodaa

tuubaa wota nemnu ko jaasi cubal

Kutuu anniye imsinagol fibetee

tuubaa ko e duf jortaa nafugol

Si a haali a fibaali a naafoginii

heno tuubaa ngol imsinkinagol

Sellii e hadiise nulaado me'eq

yo o hisnu jottiido e goopi yo o hul

Si a anndaa eq ko tewordo zunuubu

salii walkirde mo imsinagol

Haa huuwi zunuubu mo anniyyinoo

ko wanii ko wanii haa hewti lay'al

maa wiido no sabbii haa tuma nawyi

si tuubaa ko o jottii tay'oral

si a tuubii woddiito waylitagol

ruttaa kala huunde ko yawti halal

wa si hanki no arta no natta kosam

wa ngelooba e nder buddel meselal

ko ko Ahmadu maakani eq yo o hisnu

fii tuubudo saa ayadiinu lay'al

kala tuubudo laɓɓini haa si ñawii

si a hirhortaali dañay mo malal

haɗe naange fudaali e nokku mutal

himo boorara bonɗi wa ñande dañal

mo ñawii wota booro wonaa ko dagii

si waɗii yo o yaado e jottitagol

Kala maydo e dewngal ñaw huleteengu

Wo ronay si o may ko adii [dessal]

[Page 7]

Si wonaa si ko jawdi adii si ko selludo

ɗuŋ joom sikkitagol ronataa meselal

Kono ɗuŋ ko to nder ñaw makko wi'aa

si a sellii sellay rontindiral

Sibe naduno maa ko daande mu'um

hibe luttida timmina jawju lazal

Si ko ñawɗo resaa gendii ko adii

a dañay teje tuŋ o haɗee ronugol

Si ko kanko adii joom makko ronay

teŋe oŋ sartaaka e naatidugol

Seeraɗo e nder ñaw ñaw hulaangu

ronay si o maay ko adii cellal

Si o sellu ko teŋe yimbe tay'yi

si o ñaw si o may tay'yii ronugol

Si o may tuŋ seeruɗoma oŋ ronataa

si o dabtike maa si ko baa'i nawal

Ammaa si o seeru mo rijjaa e ñaw

kala mayɗo e edda ko rontondiral

Kala y'amɗo e edda bonii ko wano oŋ

mo o haɓɓani yaltirii fii resugol

Mo o teldi e edda e lafsindagol

yo be sen'de be wontitataa e desal

Daginata mo ko harmi e yartodinii

wano wiido zinaa wonanay mo desal

Ko be tuubi bilaa zamaanu wuloo

haɗataake e hakkunde maɓbe desal

Fodondirdo e makko to edda e oŋ

jantiido sadaagu ko bonu begal

ɗuŋ fow ko to deftere Allaah haɗaa

kala jargudo faandike halkitagol

teldaado e maɓɓee si jellii ɗuŋ

rokkay mo sadaagu heloŋ dewgal

[Mo wii'i] tege maɓɓe ko bayti o woppu

ko wo haldudo oŋ tuugii e ji'al

[bonugol firtaangal halga waɗaa

Alanaa oŋ debbo e futte gebal]

[Page 8]

Si a arnoto arno e dow seede

mayraado e batta e baasi nawal

Wota arno e edda mo alla duɗi

rutteede ka bii ko wa nder dewgal

E nafagga e suudu e seerde momaa

liilaado jihaaru e ruttindirai

Dagotoodi e dewgal fow no dagii

ko wonaa teldeede e dagmitagol

Kala majjudo d̄aydo mo faltindiraa

arnaa e jamde ko wodditagol

Mo resii nayo seerii rijwa resii

oŋ yaltaali edda resii jowabal

Yo o yaadu e jawdi si halwa wadii

si ko batta e borgu wonay jowabal

Sabu wiido mi resnii maa nii mo aŋ

maa niijo a laatike habbude ngal

Kala haldudo moyyere yidde duŋ

yeddii yiye Tuhfa e shaykhu Khalil

Teje jantaa maa jantaaka ngal

sellii yo be habbu to naatinugol

Kono wiido mi rokkii tuŋ yonataa

si wonaa teje jantaa tudugol

duŋ yaka seede mo faltindiraali

nde o woyta fasaadu o watta desal

Sardaama e habbudo ngal yo o wonu

dimo juldo e gorko e joom koydol

Didduuji ɗum wota haɓɓu bonay

yo o wakkil jokkudɔ haɓɓude ngal

Kala andudɔ fighu ɗuŋ

to Risaala e Tuhfa e Shaykhu Khalil.

Si yatiimatu wawnu yo firte ko noŋ

jiimeedɔ si laatike ko joom [peewal...]

[Page 9]

Aranol ko to Maaliki Ibn al-Qhaa-

simi lundori ɗuŋ kongol ɗiɗaɓol

Ko to Asbaha eggani ɗuŋ tataɓol

ko to Ashaba felliti ɗuŋ nayabɔl

Yo o woddito tiiri wa law si wonii

wanugol nde e mayɗo wa harminagol

Kala bondidɔ mayɗo yo tinno ka bii

yaltii e ko woddini wodditagol

Heyniidɔ yo accu cudaari ko noŋ

suuguuji ɗi ɓawlaa maa finagol

Himo muuro femba labordɗi wujoo

herñoo boranawki dagoo sumugol

O hadaaka ko heddi fow ko wonaa

bidi'aaji di jantortoo tonj hadugol

Heyniibe ko wuppata nganto alaa

nde yalti e keyngu ko bid'inagol

Maa wuppude aljuma fow e teneŋ mo

maa habbude hoore to eddinagol

Kala maydo e keyngu no wondi e duŋ

ko e sirku o maaydi ko jom sumugol

Si ko debbo mo tiggū fahaaka e muŋ

wota tiggū yo heynor bontinagol

Taaraajo si mayra e ummu walad

wota bendido booro ko lafsindagol

Sabu resdobe woo maayaali ko maayi

ko dagmitoraydo e mabbe jeyal

Kala wowudo haydu ko harmudo haa

tuma wooturu feyyi dagoo resugol

Si wonaa joom haydu ko lebbi tati

wano oŋ mo jogaali e joom tajugol

Si a jeytii genda o wonta halal

si a taaroto taaro bonii dewgal

Si tawii ko sowiido ko ummu walad

wota daajir bee dido ko lafsindagol

[Sabu] Allaahu fawaali mo lafsindagol

si ndiyam kidam e kesam ko hallal